

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația: Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	ABONAMENT: Parohiile : 200 Lei Particularii: 160 Lei Membrii Agrului 100 Lei
---	--	---

PARTEA OFICIALĂ

No. 2273/1938.

Sfântul Mir.

În Sfânta și Marea Joi a Patimilor Domnului, amăsurat orânduiei Sfintei noastre Biserici, am consacrat Sf. Mir pentru întreaga Noastră Dieceză. Fiecare preot va prelua Sf. Mir dela oficiile protopopești, cărora li se trimite pentru toate parohiile din protopopiat. Mirul vechiu va fi ars în candelă din biserică.

Oradea, 28 Aprilie 1938.

No. 2222/1938.

Schimbare de nume.

On. Ministerul de Justiție, cu deciziunea No. 32591/1938, publicată în Monitorul Oficial No. 88 din 15 Aprilie crt., a aprobat, ca numele patronimic al preotului Nostru On. Leontin Silaghi dela parohia Curitau să se schimbe în „Sălăgian“.

Oradea, 26 Aprilie 1938.

No. 2208/1938.

Actele pentru redobândirea numelui românesc.

Atragem atențiunea Ven. Cler asupra dispozițiunii Art. 29 din Legea numelui, care prevede, că toate actele în legătură cu redobândirea numelui patronimic românesc sunt scutite de taxe și de timbre. Prin urmare actele ce li se vor cere în acest scop le vor elibera fără timbre și gratuit. Afară de aceasta vor da tot concursul, ca toți Români cu nume străin să-și redobândească numele original românesc.

Oradea, 26 Aprilie 1938.

No. 2430/1938.

Preot pentru America.

Păstoria credincioșilor noștri din America, unde au devenit vacante mai multe parohii, reclamă misionari noi. Preoții celibi sau văduvi, cari s'ar angaja să plece în America, ni se vor anunța până la data de 1 Iunie crt.

Oradea, 12 Mai 1938.

Congresul euharistic.

E cunoscută, în deobște, iubitorilor de cultură religioasă, originea și desvoltarea congreselor euharistice. Pot fi socotite ca începuturi ale acestor congrese întrunirea Apostolilor cu Isus, care întemeind aceasta Taină a dragostei sale nesfârșite pentru oameni, se așeza prin ea ca centru al Bisericii sale! La fel pot fi socotite și adunările celor dintâi creștini cari prin râvna sufletului lor și prin mărețele rituri sacre îl proslăveau pe Isus din S. Euharistie. Întâia desvoltare a acestor începuturi sunt grandioasele întruniri și cucernicele manifestațiuni de credință euharistică din basilicele orașelor mari și din smeritele biserici dela sate, mai ales în urma îndemnurilor și avântului dat de Papa Urban al IV. și de teologii veacului XII—XIII în frunte cu S. Toma de Aquino,

prin rânduirea sărbătorii *Corpus Domini* (Joaia verde) prilejuită și pentru a afirma credința în prezența reală a lui Isus în S. Euharistie, împotriva ereticilor evului mediu cari o tăgăduiau. Dar așa cum ele se desfășoară astăzi: prin încadrarea maselor și prin programe constătătoare din ședințe, în cari diferitele aspecte doctrinare, liturgice și sociale ale cultului și evlaviei euharistice sunt studiate cu concursul celor mai de seamă teologi, din adorațiuni și slujbe mărețe, din cuminecări colective și din impunătoare procesiuni la cari iau parte zeci și sute de mii de credincioși, au fost făurite și pregătite de trei mari suflete euharistice din veacul trecut: Fericitul Iulian Eymard, Msgr. Gaston De Segur și domnișoara Tamisier. Pentru recunoașterea și răspândirea împărăției lui Isus Cristos, tot

mai nesocotită în urma ereziei protestante, și pentru a repara în chip solemn neascultarea și sacrilegiile oamenilor cari *nu vor ca el să domnească*, s'a început cu congresele euharistice internaționale, cari azi se țin tot la doi ani în diferite părți ale lumii. Cel dintâi a avut loc în 1881 la Lille în Franța. Au urmat apoi alte 33 de congrese mondiale dintre cari s'au ținut: în Franța 9; în Italia 2; în Belgia 5; în Germania 2; în Spania 2; în Anglia 1; în Austria 1; în Elveția 1; în Olanda 1; în Canada 1; în Ierusalim 1; în Statele Unite 1; în Australia 1; în Tunisia 1; în Irlanda 1; în Argentina 1; pe insulele Filipine 1. Următorul, al XXXIV-lea, are loc la Budapesta, în zilele de 25-29 Mai a. c. Precum în 1930, împlinindu-se 1500 de ani dela moartea S. Augustin a fost ales orașul Cartagena, iar în 1932 la jubileul de 1500 de ani dela moartea S. Patriciu, apostolul Irlandei, a fost ales Dublinul, tot la fel acum când Ungaria prăznuște centenarul al IX-lea dela moartea întâiului ei rege, S. Ștefan, ei îi revine cinstea de a găzdui acest slăvit congres, care însă se va ține deosebit de centenarul pomenit.

* * *

Fără îndoială euharistia este taină cea mai nepătrunsă, pe care omul stăpânit de instinctele joșnice nu poate s'o înțeleagă; e ceva ce-și găsește adevărul câmp de activitate numai în cele mai adânci tainițe ale sufletului. Pentru aceasta lumea o ignorează cu ușurință și o socotește ca ceva străin de ea și fără de nicio importanță pentru viața externă și publică. E deci neapărat de lipsă ca acest mister august al credinței să fie proclamat în fața tuturor ca centru al religiei noastre și ca legătură a dragostei dintre creștini: *vinculum caritatis*.

Trebue, prin aceste congrese, să facem ca lumea

să vază că noi nu numai credem în ea cum au crezut cei dintâi creștini, dar că din ea scoatem și tăria pentru greul vieții precum au făcut și mucenicii din cele dintâi veacuri ale creștinismului.

Congresele euharistice peste tot, iar cele internaționale în deosebi mai au o altă importanță. Azi nu sunt ignorate numai ideile fundamentale ale Euharistiei: dragostea ce se jertfește și Dumnezeu care se pogoară până la noi, dar i se neagă până și existența acestui Dumnezeu și drepturile lui asupra omului, făptura mâinilor sale. Iar ca urmare a acestei tăgăduiri sunt altarele dărâmate, bisericile distruse, slujitorii altarului și persoanele închinat lui arestate și martirizate, iar credincioșii prigoniji. În fața acestei stări de lucruri creștinii trebuie să-și mărturisească credința și dragostea lor față de Dumnezeu cel răstignit, care a rămas mereu în mijlocul fiilor săi prin Sf. Taină a altarului.

Congresul apropiat trebuie să mai fie, cum de altfel a și hotărât Comitetul organizator, un act solemn și public de ispășire și de reparațiune a tuturor creștinilor, fără deosebire de rasă și limbă, pentru toate nedreptățile și sacrilegiile ce se săvârșesc împotriva lui Dumnezeu chiar și de către conducătorii unor popoare. El va trebui să fi un răspuns demn a celor 400 milioane de catolici, dat necredinței și fărădelegii. În sfârșit va trebui să fie un energic protest împotriva violării conștiințelor și a acuzelor necinstite și nedrepte aduse credinței și celor mai buni fii ai ei. Într'un moment când întreaga Europă e primejduită să cază pradă bolșevizmului, ateismului sau neo-păgânismului, credem că nimic nu va putea trezi la realitate și aprinde din nou în sufletele sbuciumate și îndoelnice flacăra credinței și a dragostei de Dumnezeu, ca tocmai acest congres.

Octavian Goga și Biserica Unită

În ziua de 7 Mai 1938 s'a stins din viață poetul pătimirii noastre, cel dintâi ministru al Cultelor și Artelor în România întregită.

Răposatul e, fără îndoială, una din cele mai strălucite figuri ale Românilor.

Mai rar Român cu ascensiune atât de vertiginoasă.

La 25 ani el e o celebritate.

Când scoate întâiul său volum de poezii, Academia Română îl consacră dându-i un premiu de seamă; Titu Maiorescu, arbitru al eleganței și marele pontif al criticii, reunește, ca altădată la Iași Mol-dovei, cercul Junimei literare, sărbătorind pe poetul transilvănean; însăși Regina Elisabeta a României, cunoscută pentru preocupările ei literare și artistice, își deschide saloanele și primește cu căldură pe reprezentantul „înstrăinatului Ardeal“.

Iar când laureatul poet a descins în capitala țării, s'a petrecut un lucru nemaipomenit: mai bine de o sută de publiciști și scriitori, în frunte cu poezii Coșbuc și Vlahuță, l-au întâmpinat la gara de Nord și l-au dus în triumf.

Hotărât: Nici un scriitor român n'a fost atât de sărbătorit la începutul carierei sale ca Octavian Goga.

Doar „regele“ poeziei noastre, Vasile Alecsandri, dacă a avut parte de oarecari atențiuni și sărbătoriri, mai ales după răsunătorul său succes cu Cântecul gîntei latine la Montpellier în Franța și în toată lumea latină. Dar și aceste atențiuni și sărbătoriri i-au venit târziu, ca o recunoaștere a întregii sale activități. De ceilalți scriitori români nici nu vorbim. Când n'au murit nebuni ca: Alexandrescu, Mureșianu, Eminescu etc. ei s'au stins în exil ca Bălcescu, în mizerie ca Cerna ș. a.

Acțiunea patriotică alături de marele luptător Vasile Lucaciu al cărui elev se considera, i-au sporit lui Goga șansele și prestigiul în timpul războiului.

După încheierea norocoasă a războiului de întregire, nu este demnitate care să nu i se acorde: fotoliu la Academia Română; premiul național de poezie; Ministerul Cultelor și Artelor al cărui întâi titular este el; Ministerul de Interne în a doua guvernare averescană; pe urmă chiar președinția Consiliului de Miniștri.

În atâtea funcții și calități și mai ales ca strălucit mânuitor al condeiului, el s'a ocupat nu odată și de Biserica Unită, precum și de rosturile ei în România întregită.

Discutând „Problema religioasă” a țării noastre, ca fost Ministru de Culte, el își dă seama nu numai de necesitatea unui concordat cu S. Scaun, ci și de

rolul cel mare ce trebuie să-l joace în viitor această Biserică. Vorbind de concordat, „acest contract bilateral” — sunt cuvintele răposatului poet și ministru — „nu mai poate fi amânat fără a crea situațiuni dificile astăzi, când un reprezentant diplomatic al Vaticanului se găsește la București”.

Iar despre Biserica Unită spune nu odată cât de atașată este ea, prin luptele ei de desrobire, de toate frământările neamului și, în urmărire, „trebuie să aibă puțința unei dezvoltări normale, având ea a conduce și îndruma destinele catolicismului integral în țara noastră”.

Pentru acest gând bun, încă neînfăptuit deplin precum și pentru atâtea cuvinte de recunoaștere a vredniciilor ei adevărate, această Biserică ti păstrează cu evlavie amintirea.

P. Ioan Georgescu

Un întemeietor de ordin

La 5 Noembrie 1937 au trecut 100 ani dela nașterea acestui vas ales al Spiritului Sfânt. Născut în Goch (Renania inferioară) din părinți săraci — tatăl său se ocupă cu cărăușia — dar foarte evlavioși, era al 11 copil în aceasta binecuvântată familie, din care au eșit doi preoți și un frate capucin. Dumnezeu răsplătește încă pe acest pământ pe părinții evlavioși. Tatăl Păr.-lui Ianssen în transporturile ce le făcea, păsea lângă carul său recitând rozarul, iară mamă sa peste tot era o »betende Mutter«, o mamă vecinic în rugăciune, cum o caracterizează însuși P. Ianssen. După terminarea studiilor secundare (în colegiul episcopesc din Gaesdonck) trece la studii univ. în Münster unde se specializează în filosofie, apoi urmează matematicile și șt. naturale în Bonn și iarăși se înapoiază la Münster, unde termină teologia și e hirotonit întru preot la 15 August 1861. Numit îndată de profesor la Școala Civilă Superioară din Bocholt, cutrieră toate comunele din jur, propovăduind cultul Prea-Sfintei Inimi alui Isus și nizuind să atragă pe toți în Apostolatul rugăciunii. În acest elan concepe un plan mareț: Readucerea protestanților în brațele Bisericii-Mame catolice.

Kulturkampful, ce începuse pe vremea aceea cu scopul satanic de a doborî Biserica catolică în Germania, îi modifică acest frumos plan. Acum toată energia sa și-o concentrează pentru înființarea Societății Cuvântului Divin, »Societas Verbi Divini«, cu scopul de a întări credința catolicilor germani și de a vesti evanghelia între popoarele păgâne.

La 1873 întemeiază »Micul Misionar al Inimei lui Isus« ce se transformă apoi în »Misionarul«, organ în slujba acestui spirit apostolic. Aici apare invitarea sa către sufletele luminate dornice de a lăși împărăția lui Dumnezeu pe pământ, cerându-le să se pună în frun-

tea mișcării de a se fonda o casă de misiuni în țările germane. Episcopul misionar din Honkong, Raymond, îi răspunde: Pune-te și fondează-o D-Ta singur. Aceste cuvinte i-au servit ca o revelație, »Vreau cu ajutorul lui Dumnezeu să deschid dară eu casa de misiuni«, exclamă cuprins de o sfântă râvnă. Așa se întâmplă, că la 5 Septembrie 1875 o mică casă de ospătărie din Steyl se transformă în casă de misiuni cu hramul Sf. Mihai, devenind ospătăria sufletească a tuturor sufletelor râvnitoare la apostolie. Se deschide și o școală pentru tinerii chemați la misionarism și înfruntând toată sărăcia, — singura zestre a inimosului fondator — și toate animozitățile, de cari avea în schimb parte în măsura cea mai largă, instituțiunea lua un avânt nebănuț.

Când la 15 Ianuarie 1909, P. A. Ianssen trece la cele vecinice, l-au însoțit în calea sa cea din urmă pe pământ 470 preoți și 700 frați ai ordinului său, veniți aproape din toate colțurile pământului să-i facă cinstea cea din urmă »Părintelui, Conducătorului și Fondatorului« Societății lor, cum stau scrise aceste cuvinte pe o placă de marmoră zidită în pereții capelei din cimiterul orașelului Steyl. Căci în aceasta vreme în afară de Steyl s'au mai deschis case de misiuni în St. Gabriel lângă Wiena, în Heiligenkreuz (Silezia), în St. Wendel (Saar), în St. Rupert (lângă Bischofshofen) și în Salzburg, iar misionarii ieșiți din aceste case împânzeau deja toate părțile lumii (China, America de Sud, Africa, Guinea nouă, Japonia etc.) și împreună cu surorile acestui ordin recoltau cu cea mai mare îmbelșugare sufletele pentru împărăția lui Dumnezeu. Așa, la 1 Ianuarie 1937 Soc. Verbi Div. se putea mândri cu 11 episcopi, 6 prefecți apostolici, 1525 preoți, 1095 clerici, 2007 frați, 3959 liceeni de-ai ordinului 290 aspiranți la frăție, în total 8492 membri.

Secretul acestui succes extraordinar îl desvăluie Prefectul Congregației de Propagandă, cardinalul Simeoni, adresându-se Părintelui Ianssen: Nu e mirare, că primești atâta binecuvântare cerească, pentru că D-Ta ești un cinstitor cu totul devotat al Spiritului Sfânt. De fapt, P. A. Ianssen nimic n'a început în vieaja sa, fără ca întâi să nu fi cerut ajutorul Spiritului Sfânt. Inima și buzele sale neconținut cerșiau ajutorul Lui: Veni Sancte Spiritus, vino Spirite Sfânt. Chiar și în clipa morții sale recurge la ajutorul Lui: Dă-mi, Spirite Sfinte, vecinica fericire.

Un alt secret al succesului minunat, ce încoronează activitatea acestei Societăți zace în deviza fondatorului, impusă tuturor membrilor: Ora et labora. Ordinul acesta se susține numai prin munca fizică a membrilor. Această dispoziție a fondatorului a asigurat succesul minunat misionar chiar în timpul Kultur-

kampfului, când guvernul german a utilizat toate mijloacele de a distruge catolicismul. Presa misionară a ordinului întregeste activitatea minunată orală într'un mod foarte fericit prin reviste (îndeosebi Die Stadt Gottes), cărți, calendare (St. Michaels Kalender) etc.

L-au cinstit cu titlul de Don Bosco al Nordului. De fapt activitatea acestor două personaje proeminente a veacului trecut se aseamănă foarte mult. Don Bosco a fost deja ridicat la cinstea altarelor, Păr. Arnold Ianssen încă va ajunge cu ajutorul lui Dumnezeu în scurtă vreme la aceeași cinste, căci procesul său de canonizare progresa în mod fericit; minunile multe — ca tămăduiri trupești și sufletești, ajutoare în toate necazurile — sunt mărturiile cele mai grăitoare și sincere în această sfântă cercetare.

P. Vertileanu

La praznic în cetatea vlădicului S. Vulcan.

În ziua de 1 Iunie a fiecărui an, se prăznuiește cu multă pietate și însuflețire, de către elevii liceului de băieți din Beiuș, amintirea episcopului întemeietor: Samuil Vulcan. Este o idee dintre cele mai fericite, ca în ziua aceea să fie trecută prin fuga condeului, toată drama începutului unui așezământ de cultură cum a fost și este în trecutul neamului, acest liceu, care împlinește 110 ani de existență, plină de muncă și educație în slujba neamului și a bisericii.

Ca un preludiv al acestor sărbători, se cuvine să trecem în revistă toate greutățile ce le-a îndurat Arhiepiscopul care a clădit acele ziduri și le-a dat menirii lor sfinte.

Mare e fapta și măreața ctitoria episcopului S. Vulcan de fericită amintire: întemeierea, la 1828, a unui liceu românesc în târgușorul de pe valea Crișului Negru, în Beiuș. Mare lucru e și numai a exprima în acea vreme de tulburi frământări o școală pe acele plaiuri și văi. Un lucru chiar de negândit. Dar a da chiar și ființă unui asemenea așezământ de cultură și educație națională era chiar o adevărată cutezanță.

În ciuda tuturor piedicelor încep a se ivi și pentru Români de aici zorile unei deșteptări. Soartea lor e ușurată și schimbată când Blajul trimite în scaunul vlădesc de la Oradea pe Samuil Vulcan. Acesta își dă de la început seama că rolul unui Vlădică în acele vremuri, e nu numai să vestească cuvântul mântuirii veșnice, ci și luminarea și scoaterea poporului din întunecul secular în care îl cufundase vitregia vremurilor și răutatea oamenilor. E notă caracteristică a tuturor fiilor Blajului de a răspândi și aprinde focul conștiinței naționale de Români, pe oriunde trec și răz-besc. Așa se întâmplă că acest bărbat cu vederi înalte când primește moștenirea de la Oradea, implântă în inima și văile codrilor o piatră de hotar, un liceu în

care și neamul românesc mai curând să poată simți dulceața care din învățături izvoiește, de care toate neamurile luminate sunt îmbogățite, căci de lipsă este ca din toate puterile și cu toată râvna să-și deie pruncii la învățătură». (Scrisoarea prin care S. Vulcan vestește poporul de pe acele meleaguri deschiderea școlii din Beiuș).

Mari au fost dar mai ales încercate cu greutate, începuturile acestei ere de viață nouă pentru poporul român stors până în măduva oaselor de stăpânii de până mai ieri. Și întemeietorul cu viziune de profet și-a dat pe deplin seama de această lipsă a poporului iobag din acele părți. Abia își deschise școala porțile ei simple și numaidecât e năpădită de cei străini de limba și legea poporului. Lucrurile mergeau tocmai contrar gândului marelui ctitor care întemeiasse acel locaș de lumină »educationi iuventutis huius provinciae«. Scopul smeritului Vlădică era așa dar luminarea și trezirea aptitudinilor intelectuale ale poporului. Iată trăsătura de apostol al deșteptării noastre naționale, cum apare la acest Vulcan în toată strălucirea.

Drept aceea văzând de o parte năvala elementului străin spre școala lui care se înfrupta din ctitoria lui, de altă parte nepuțința celor de un neam cu el, nu se dă îndărăt. Cu curaj și tenacitate stă în fața acestor încercări crude, prea bine convins fiind că »omne intium durum« și în opera lui abia în fașe. El doar clădi acea școală pentru luminarea poporului românesc și nu a streinilor cari îi sugeau sângele și vloga, dar cu toate năzuințele lui, lucrurile nu-și schimbau făgașul. Ceea ce îi aduce durere în suflet, e aceea că poporul răspundea cu indiferență la apelul său de a-și trimite copiii la noua școală; aveau între ei lumina și ei iubeau mai tare întunecul. Gândul de a-și vedea înălțat și ridicat neamul său, era pentru

el o speranță ce nu i se împlinește. Grija lui pentru luminarea celor de jos, totuși nu se răcește. Se simțea că are misiune sfântă de care caută să se achite cu orice preț și mijloace. În acest scop recurge la »scrisoarea de dojană către preoții și mirenii săi în care îi muștră de a nu fi răspuns cu bucurie la facerea lui de bine.

Cu tot zelul pentru școală nici această a doua scrisoare nu-și are efectul. Cauza era, sărăcia, lipsa și întunerecul care erau frați de cruce cu Românul.

Când toate le încercase și văzând că nu izbutește, când nu mai era chip și fel de reușită, dă poruncă directorului și profesorilor ca să coboare în dumineci și sărbători în satele din jurul Beiușului, »din cea periferie muntoasă« și să îndemne pe părinți să și trimită pruncii la școală unde erau provăzuți cu toate cele necesare: cărți, hârtie, unelte de scris, lumină și pâine.

Și atunci să vezi cum directorul și dascălii lui Vulcan, la poruncă, se resfiră prin satele din jur, ducând vestea și rostul școlii românești din târgușorul Beiuș. Ce aspect emoționant! Și să mai vezi, cum în seri de toamnă târzie, după munca câmpului, grăbesc spre Beiuș cu trăsurile încărcate de copii, aduși la învățătură.

* * *

Cine ar fi putut afirma atunci la 1828 că această mână darnică, va purta lumina și demnitatea națională a unui neam neajutorat de nimeni și dușmănit de toți. Ce gând l-a făcut pe El și pe acei urmași vrednici ai lui în scaunul vlădicesc dela Oradea, să se jertfească cu totul pentru această școală dragă lor tuturora ca ochii din cap! Ce îndemn s'a zămislit în inimile lor, ca la toate să gândească, dar mai ales la acel liceu pe care ei episcopii cu toții l-au considerat drept o arteră principală și imperioasă, prin care să zvâcnească sângele demnității și conștiinței naționale, atât de mult înăbușit de vremi și oameni? Ce glas tainic le-a șoptit oare, că mulți dintre ei aproape în mod eroic, să trăiască cu mămăligă, numai să poată crește câți mai mulți fii de plugari, la școala lui Vulcan? Ce abnegație, că au luat dela gură, ca să lumineze cât mai multe vlăstare ale unui popor care își aștepta și merita o soartă mai bună și un loc sub soare mai de dai Doamne?

Și răspunsul e iubirea lor nefermă față de Neamul românesc la a cărui scăpare din temnițele întunerecului au contribuit în modul cel mai minunat și admirat de toată posteritatea recunoscătoare!

Exemplele abundă în acest ram. După Samuil Vulcan, Erdeli Vasile, apărătorul și luptătorul vajnic al drepturilor și intereselor naționale românești, ridică liceul la 8 clase. Mihail Pavel e care mântue caracterul național și bisericesc al acestui liceu devenind al doilea întemeietor al acestor așezăminte; Dimitrie Radu, a cărui viață întreagă a fost strâns

legată de lupte noastre naționale, în casa căruia s'a finit sfatul secret al comitetului național și s'a formulat istorica declarație cetită în parlamentul din Budapesta, că Românii din Oradea se despart pe vecie de fosta Ungarie. (V. [Dr. C. Pavel: Școalele din Beiuș p. 223).

Și mângăierea umple sufletele noastre ale tuturora când lasă'ta Pronia divină ca cel ce deține azi tronul' vlădicesc dela Oradea, Excelența Sa Dr. Valeriu Traia Frențiu, să fie continuatorul operei începute de înaintași și consolidatorul acestui așezământ pe care l-a provăzut cu toate cele necesare cerințelor de azi, așa că e o mândrie românească grija ce o are la inima largă și mărinimoasă față de școala aceasta cu un trecut așa de istoric. Prin ceea ce a realizat și continuă să realizeze, a schimbat fața diecezei, a așezămintelor de cultură și educație națională aici la Granița de Vest. Așa își înțelege El misiunea de arhieru creștin și român.

Recunoștință se cuvine să dăm și să arătăm față de acela care a înființat acest liceu în vremuri așa de grele. Aceasta e o datorință comună tuturora, dar mai ales acelora, cari între zidurile acele sfinte ne-am luminat cu lumina cunoștinții de Dumnezeu și Neam.

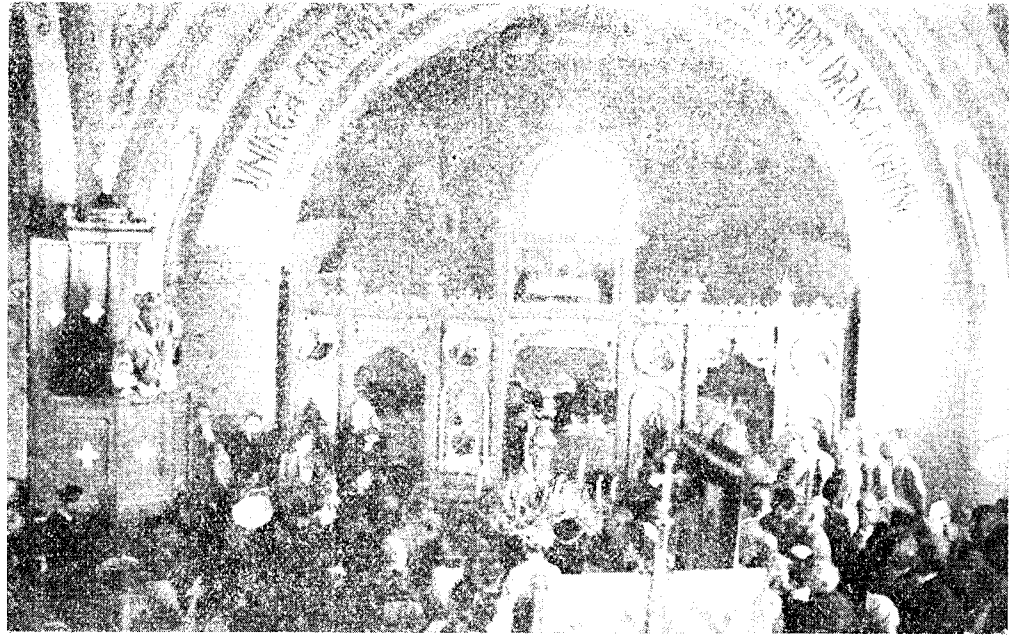
Ziua de 1 Iunie c. va fi o zi, în care ne vom arăta cinstea datorită unui trecut de peste 100 de ani de existență. Acolo vom fi, două serii de absolvenți ai acestui liceu, ca să ne bucurăm împreună și să vedem zidurile acele bătrâne dar care atât de mult vorbesc celor ce azi trăim într'o țară mândră, liberă și frumoasă: România-Mare.

Absolvenții anului jubilar al celui liceu precum și următorii lor cu tranziție, veniți să ne închinăm memoriei acelora cari în vremi așa grele au știut să clădească această cetate sfântă de credință, care a fost cuib de apostoli în trecut, să poslăvim amintirea acestor urmași vrednici cari i-au urmat, vlădici, directori, profesori: să ne arătăm cinstea și recunoștința și față de actualii dascăli cari și-au pus toată munca în slujba culturii Neamului românesc!

Păr. Nicolae Cristea

— **Pentru Acțiunea Catholică.** În grija pe care o are pentru soartea Acțiunii Catolice din lumea întreagă, S. Părinte a întemeiat, de curând, un „Oficiu Central al Acțiunii Catolice“, chemând în fruntea lui pe Em. Sa Card. Iosif Pizzardo, care s'a distins așa de mult pe acest teren de activitate. Noul Oficiu din Curia Romană, prin caracterul său informativ, de studiu și de asistență va deveni un centru mondial de seamă. Prin cunoașterea activității și a rezultatelor obținute de multiplele organizații ale Acțiunii Catolice din diferitele țări și prin răspândirea instructivelor experiențe culese, va contribui în măsură cât se poate de largă la o mai mare dezvoltare a acestui necesar și fecund apostolat. Inalții Chiriarhi se vor putea informa acolo cu ușurință asupra unei importante ramure a activității lor pastorale.

Pelerinajul din Drăgești

Frați Creștini,

Mănăstirea din Drăgești închinată sfântului Anton de Padua, Făcătorul de minuni se pregătește anul acesta pentru frumoasa prăznuire anuală a cerescului său Patron chiar în ziua de 13 Iunie, a. c.

Zi de sărbătoare legată, fiind a doua zi de Rusalii, ne dă plăcuta puțință de a sărbători pe sfântul Anton, în ziua când toată lumea creștină îl sărbătorește. Această împrejurare trebuie să sporească bucuria pelerinajului românesc dela Granița de Vest, iar încrederea în puterea marelui Taumaturg trebuie să pună în mișcare pe toți, mic și mare, bogat și sărac, să vină în pelerinaj la Mănăstirea din Drăgești.

Timpurile n'au fost poate niciodată atât de grele. Popoarele stau gata să se încadreze iarăși într'un război pustiitor. Patimile cele mai urite sînt subjugate sufletele în însăși cuprinsul țărilor.

Adevărul și dreptatea, mila și frăția sunt azi pentru mulți vorbe fără înțeles.

Veniți deci, Frați români, în pelerinaj la Drăgești, să ne rugăm pentru pacea lumii și înfrățirea între popoare. Veniți să ne rugăm pentru scumpa noastră țară. Adunată între hotare trase pe vecie, toată suflarea românească dorește înflorirea neamului și afirmarea noastră de popor cu țările române în Răsărit. Sfântul Anton ne va sta într'ajutor la realizarea tuturor idealurilor noastre naționale. Veniți să ne rugăm pentru mântuirea sufletelor noastre. Atâția vrăjmași sufletești ne înconjoară, atâtea ispite ne biciuiesc, atâtea patimi ne năcăjesc! Și în ace-

stea trebuie să adăugăm greutatea vieții: suferințele, lipsurile. Cum vom putea scăpa spre limanul mântuirii? Să ne adunăm în pelerinaj la Drăgești pentru ca rugăciunea rostită din mii de piepturi să ne asigure ocrotirea sfântului Anton prin care vom învinge toate piedicile ce ni se pun în cale spre fericirea veșnică.

Părinții Călugări Vă stau la dispoziție pentru mărturisiri și cuminecare. Insuși I. P. Sf. Episcop Va celebra Liturgia Hramului.

S'au primit dela forurile în drept prin circ. No. 12335/1938 toate învoirile trebuincioase pentru această sărbătoare.

Veniți așa dar la Drăgești, în ziua de 13 Iunie, mulți ca niciodată.

Cu această ocazie își va putea procura fiecare, pe un preț foarte mic, frumoasa cârticică „Făcătorul de minuni“, lipărită de sfânta mânăstire în cinstea sfântului Anton de Padua. Nu uitați s'o cereți.

Veniți deci la Drăgești în pelerinaj. Veniți mulți. Pelerinajul din anul acesta să întrecă în evlavie pe toate celelalte de până acum, spre mărirea lui Dumnezeu, spre lauda lui Sf. Anton și spre binele sufletelor noastre.

Drăgești, 1 Mai 1938.

Superiorul Mănăstirii.

PREFECTURA JUDEȚULUI BIHOR
Serviciul Cultural.

No. 12335-1938.

Noi, Prefectul județului Bihor;
căzând cererea înaintată de către Parohia română unită din comuna Drăgești, la care se înțeleg amănunțit pentru pierrea sărbătorii aceluiași zid de 17 Aprilie 1938; și pelerinajul anual

al mănăstirii rom. unite din Drăgești pe zilele de 12-13 Iunie 1938;

văzând și raportul cu Nr. 673/1938, al pretorelui plășii Ceica și

potrivit dispozițiilor cuprinse în art. I. din ordonanța Nr. 1, a Comandamentului Corpului VI. Armată,

A p r o b ă m :

ținerea serbării agriste, care va avea loc în comuna Drăgești în ziua de 17 Aprilie 1938 și pelerinajul anual al mănăstirii rom. unite din Drăgești pe zilele de 12 13 Iunie 1938.

Se încunoștințează :

1. Pretura plășii Ceica.
 2. Primăria comunei Drăgești.
 3. Postul de jandarmi Ceica.
 4. Oficiul parohial rom. Unit Drăgești.
- Oradea, la 5 Aprilie 1938.

p. Prefect :

p. Subprefect

A. Chirilă

Indescifrabi

CRONICI

— **La Vie Catholique**, strălucitul hebdomadar catolic, întemeiat și animat de editorul Francisc Gay din Paris, elogiât de atâtea ori de cardinalii P. Gasparri și E. Pacelli, a dispărut. E al doilea mare hebdomadar catolic care dispăre în timpul din urmă. Întâiul a fost »Sept«, cel susținut de puternicul ordin monahal al S. Dominic. Iată ce elogiul funebru îi face în No. ultim (710 din 7. V. 1938) Em. Sa cardinalul Ioan Verdier al Parisului: »Rând pe rând« (sunt cuvintele Em. Sale) — și eu n'am pretenția de a fi complet — Biserica satului francez la Expoziția de Arte decorative, Pavilionul Pontifical al cărui succes a fost atât de mare, diferitele congrese și mai cu seamă cele pentru recrutarea de preoți, foarte frumoasele pelerinaje ale tinerilor la Roma, voluntarii Papii, șantierul cardinalului, mișcările specializate, preoția, familia, Pacea ș. a., ș. a. toate aceste mari gesturi au fost sau provocate sau strălucit susținute de *La Vie Catholique*. — Indrăznesc să spun că ea a scris o frumoasă pagină în istoria catolicismului francez la începutul veacului al 20-lea. — Regretăm profund dispariția, credem, numai interimală a acestui eminent organ de publicitate catolică. (ig)

— Inaugurarea fanfarei din Girișul-de-Criș.

În iarna trecută 14 tineri entuziaști la sfatul și cu concursul neobositului părinte local *Romul Mihalca*, au înființat o fanfară unită în parohia Girișul Crișului, cu scopul să adâncească sentimentul religios și național în poporul credincios, dând un fast deosebit serviciilor divine la ocazii de praznice. Mare a fost bucuria tuturor, când după o muncă asiduă de 4 luni, fanfara a cântat la înviere, la liturghia și vecherniile de Paști. Inaugurarea s'a făcut a doua zi de Paști, când s'au cetit daniile făcute de credincioși, de către intelectualii născuți din această parohie și ajunși

funcționari la orașe, precum și contribuțiile mai multor preoți și intelectuali din Oradea. În special s'au adus mulțumiri D-lui învățător *Gheorghe Dragoș*, care a instruit fanfara și a depus o muncă asiduă cu tinerii fanfariști, ca aceștia să cânte precis și după note spre mulțumirea tuturor. Un ajutor deosebit au dat la cumpărarea instrumentelor domnii: *Ionel Santău* controlor fiscal și *Ioan Babău* funcționar, cărora li se exprimă și pe această cale vii mulțumiri. Actul inaugurării s'a făcut în prezența Cl. Domn *Dr. G. Stan*, profesor de Teologie și *Mon-lui V. Stan*, protopop onorar, cari prin prezența și participarea lor la această serbare au sporit bucuria parohienilor, încurajându-i Cl. Domn *Dr. G. Stan*, după procesiunea impresionantă făcută în jurul bisericii a ținut o cuvântare de încurajare cu acest prilej, laudând jertfa și munca credincioșilor și tinerilor din fanfară, dând sfaturi pentru viitor, ca fanfara acum înființată să trăiască și să înflorească spre mărirea lui Dumnezeu și edificarea sufletească a poporului. Părintele local *Romul Mihalca* a putut avea mare mângâiere sufletească, când a văzut, că intențiunea sa îndrăzneată s'a împlinit cu mari jertfe morale și materiale (38.000 Lei) și a putut organiza o fanfară mult dorită.

— **Legatul Papal**. Preafericitul Părinte Papa Pius XI a binevoit a numi ca Legat al său la apropiatul Congres Euharistic mondial dela Budapesta pe Em. Sa Card. Eugen Pacelli, Secretarul său de Stat. Em. Sa însoțit de câțiva prelați și nobili va sosi la Budapesta în ziua de 23 Mai și va fi oaspele Regentului.

— **Congresele euharistice de până acum**. Până azi au avut loc 33 de congrese euharistice mondiale. Ele s'au ținut în ordinea următoare: Lille 1881, Avignon 1882, Lüttich 1883, Freiburg (Elveția) 1885, Toulouse 1886, Paris 1888, Antwerpen 1890, Ierusalim 1893, Reims 1894, Paray le Monial 1897, Bruxelles 1898, Lourdes 1899, Angers 1900, Namur 1902, Angoulême 1904, Roma 1905, Tournai 1906, Metz 1907, Londra 1908, Köln 1909, Montreal 1910, Madrid 1911, Viena 1912, Malta 1913, Lourdes 1914, Roma 1922, Amsterdam 1924, Chicago 1926, Sydney 1928, Cartagena 1930, Dublin 1932, Buenos Aires 1934, Manila (Filipine) 1937, iar următorul va avea loc la Budapesta în 1938.

— **A V-a săptămână pentru Orientul Creștin**. În zilele dintre 27 Aprilie și 2 Mai a. c. a avut loc la Florența a V-a săptămână de studii pentru Orientul Creștin, cu scopul de a prăznuia al 5-lea centenar al Sinodului Ecumenic ce s'a ținut tocmai în acest oraș și în care s'a făcut unirea răsăritenilor despărțiți cu biserica Romei; unire, care pentru vițegia timpurilor și răutatea oamenilor n'a durat. La această întrunire au luat parte în afară de Em. Sa Card. Luigi Lavitrano, arhiepiscopul din Palermo și

Președintele acestei asociațiuni, Em. Sa Card. Dalla Costa, arhiepiscop de Florența, precum și numeroși episcopi, învățați și intelectuali cari urmăresc această mișcare, menită să accelereze pe cât se poate unirea mult dorită, printr'o mai bună cunoaștere a lucrurilor, obiceiurilor, istoriei și sufletului răsăritenilor.

— **Reîntoarcerea Dominicanilor la Cambridge.** Acum câteva săptămâni Părinții Dominicani s'au reîntors în vechiul oraș universitar Cambridge, pe care înainte cu patru veacuri au trebuit să-l părăsească, fiind izgoniți de așa zisa reformă. Această puțință de reîntoarcere se datorește generozității unui mare binefăcător.

— **Pentru presă.** Se știe ce covârșitoare importanță are presa și mai ales ziarul catolic în viața religioasă a popoarelor. De aceea s'au organizat așa zisele zile ale presei, în cari dela înălțimea amvonului se arată importanța acestui modern mijloc de apostolat. Intr'o pastorală recentă dată cu prilejul zilei cotidianului catolic în Italia, Ex. Sa Abatele din Montecassino spune următoarele: »E de lipsă să facem ca poporul prin instrucțiuni potrivite și, unde se cere, repetate, să înțeleagă importanța pe care o are astăzi în viața individuală și socială cotidianul catolic. Trebuie să formăm conștiințele după legile Evangheliei. Cuvântul preotului care are această menire din multe pricini nu ajunge la toți, în vreme ce o falsă concepție despre viață, pe care o răspândește adesea, poate inconștient, presa cotidiană, pătrunde în indivizi și în familii. Numai ziarul inspirat de principiile drepte și sănătoase ale religiei noastre sfinte, ascultător și supus directivelor autorității bisericești, poate ajunge acolo unde preotul nu ajunge și poate stăvili falsele principii ce se răspândesc«. Ziua cotidianului catolic în afară de a fi zi de propagandă mai trebuie să fie și o zi de rugăciune, pentru a cere dela Domnul toate ajutoarele necesare ca ziarul catolic să găsească deschise porțile la toate familiile catolice, ca să poată lumina mințile și trezi inima fiecărui creștin, ca să trăiască în casă și afară după spiritul lui Isus Cristos.

— **S. Părinte la Castelgandolfo.** În seara zilei de 30 Aprilie, S. Părinte a părăsit Vaticanul, luându-și reșenința obișnuită de vară în palatul pontifical din Castelgandolfo. Și aici va continua audiențele de lucru (*di tabella*) precum și pe cele publice conform orarului obișnuit în alți ani.

— **Congresul asociației „Pax Romana“.** Al XVII-lea congres anual al binecunoscutei asociații *Pax Romana* se va ține în zilele de 26—31 August la Bled (Jugoslavia) iar încheierea va avea loc la Lubliana. Autoritățile locale au luat măsuri pentru ca participanții să aibă tot confortul și liniștea de lipsă pentru desfășurarea lucrărilor.

S'a acordat și o reducere de 50% pe căile ferate

jugoslave. Tema congresului va fi: »Atitudinea studentului catolic față de problema comunistă«. Chestionarul menit să pregătească discuțiile asupra acestei teme a fost trimis tuturor federațiilor.

— **O avansare.** Din ziare aflăm știrea că *D-l Dr. Romul Radu*, consilier la Curtea de Apel din Oradea, și fost profesor de Drept civil la Academia noastră teologică, a fost avansat Consilier la Curtea de Casație.

Felicitările noastre!

»Acțiunea este semnul cel mai caracteristic al vieții creștinești, fiindcă e clar, că unde nu e viață nu este acțiune, nu este mișcare; astfel Acțiunea Catolică reprezintă măsura cea mai sigură și mai exactă a vieții creștinești«.

Pius XI către pelerinii austrieci în 28 Octomvrie 1933.

BIBLIOGRAFIE

— *Simion Gocan*: O fată de caracter. Oradea. Tip. „Patria“, vol. în 8°, pag. 160, Prețul: 50 Lei.

Autorul a avut gândul norocos să adune într'un mănunchiu și să publice într'un elegant volum câteva din exorțatiile pe cari le-a ținut elevelor dela lic. Notre Dame de Sion, cărora de altfel, precum și fiicei sale închină această carte. În cele 51 de reflexii autorul arată cum adevăratul caracter stă în împlinirea datorințelor noastre față de Dumnezeu, față de noi înșine și față de aproapele. Subiectele interesante și potrivite, limba frumoasă și curgătoare fac ca lucrarea să fie citită cu plăcere. Ea poate fi de folos cateheților și tuturor celor ce au încredințată grijii lor educația fetelor. O recomandăm călduros.

— *Ștefan Mărcuș*: Sătmar. Fragmente istorice și culturale. Aspecte sociale. Vol. I. Oradea, Tip. Românească 1938, pag. 200 în 8°, Prețul; ediție de lux 250 Lei; ediție simplă 120 Lei.

Într'o voluminoasă broșură, distinsul fiu al Sătmarului, publică partea întâi a unei monografii asupra acestui ținut caracteristic, de unde au ieșit atâția preoți, învățători și intelectuali români, cari toți au jucat un rol de seamă în viața neamului și în afirmarea drepturilor sale la această graniță nord-vestică a românismului. În introducerea autorul arată alipirea Sătmarenilor față de limbă și credință, precum și continuitatea elementului românesc, care prin vrednicia fiilor săi și-a apărât ființa sa etnică în aceste părți ale nord-vestului dacic. Tratează apoi preistoria și protoistoria, adică pământul și oamenii, dela primele începuturi până la epoca romană, pe bază de izvoare românești și străine sintetizate de știința de azi, cu privire la închegarea elementului dac și la manifestările sale culturale. Este în deosebi interesant capitolul „Satu-Mare ori Sătmar“, lucrat pe baza principiilor moderne de filologie, ajungând la rezultatul că numirea de Sătmar respective Sacmar(i) întrebuițată și până azi de țărani este de proveniență dacă. Lucrarea originală, cuprinde un bogat material documentar și e frumos scrisă și tipărită. Ar fi de dorit să nu lipsească de pe masa niciunui intelectual fiu al Sătmarului. Dorim autorului să-și poată scoate cât mai în grab și volumul al doilea din această folositoare lucrare.